

Tekst van de brief van bisschop Van den Hende aan parochies inzake oecumene

Publicatiedatum: 10 Oktober 2009

Breda, 9 oktober 2009

Geachte priesters, diakens, pastoraal werk(st)ers en parochiebestuursleden,

BN/De Stem van zaterdag 26 september opende met een artikel 'Bisschop, waar bent u mee bezig!' Het artikel verscheen in alle edities. Het werd geschreven naar aanleiding van een ingezonden brief aan de krant over de nieuwe opzet van een oecumenische viering bij de start van de Vredesweek (in de H. Laurentius kerk in de Jeruzalemparochie in het Ginneken, Breda). In het verlengde daarvan verscheen op dinsdag 29 september een tweede artikel in de krant. Daarna verschenen in de krant nog enkele artikelen evenals verschillende ingezonden reacties.

Er is een aantal redenen om dit schrijven tot u te richten: 1) omdat het nieuws zo breed in alle edities van de krant werd opgenomen, 2) omdat het - getuige de vele reacties die erop volgden - breed leeft, en 3) omdat ook in andere parochies vragen leven ten aanzien van eucharistie en avondmaal, schrijf ik deze brief.

Samen met vicaris-generaal Vincent Schoenmakers heb ik reeds voor de zomer, ruim voor de viering in de Vredesweek, contact gehad met de parochie om te spreken over het gezamenlijk vieren van eucharistie en avondmaal. Omdat dit volgens katholiek inzicht nog niet mogelijk is, werd na overleg met het pastoraal team en het parochiebestuur besloten tot een oecumenische viering van Woord en Gebed. De parochie heeft dit in gesprek gebracht met de protestantse gemeente. Zo is tijdig en zorgvuldig overlegd met betrokkenen teneinde het aanwezige elan voor de oecumene voortgang te doen vinden.

Het bouwen aan eenheid onder christenen is geen bijzaak, maar een prioriteit in het leven van de Kerk. Het is op de eerste plaats een verlangen dat levend gehouden moet worden en het vraagt aanhoudend gebed. Het is antwoorden op de roepstem van de Heer zelf, die zijn leven gaf opdat er "één kudde met één herder" zou zijn (Joh. 10, 16) en die bad "dat allen één zijn" (Joh. 17, 21).

In veel parochies van het bisdom is er daadwerkelijk samenspraak en samenwerking met andere christenen. Naast liturgie zijn er oecumenische activiteiten op het terrein van pastoraat, catechese, geloofsverdieping en diaconie. Juist om deze oecumenische beweging te blijven voeren is op verschillende plaatsen in ons bisdom al een presentatie en uitleg gegeven van het handboek voor de spirituele oecumene (70 blz.), uitgegeven in 2006 door het secretariaat voor de eenheid van de christenen in Rome.

Voor de voortgang van de oecumene is het ook nodig om tot geloofsgesprekken te komen, waarin het gaat om echte uitwisseling tussen verschillende christenen. Dat vraagt van katholieken deelname en gelovige inzet. In het Oecumenisch directorium (1993) staat dat katholieke gelovigen, om hun oecumenische verantwoordelijkheid op zich te kunnen nemen, goed op de hoogte moeten zijn van wat de Katholieke Kerk is, en in staat moeten zijn verantwoording af te leggen van wat zij leert, van haar kerkorde en van haar oecumenische beginselen. Het Oecumenisch directorium zegt: "Naarmate zij beter van dat alles op de hoogte zijn, zullen zij het beter in gesprekken met andere christenen kunnen uitleggen en naar behoren beantwoorden. Zij zouden ook een juiste kennis moeten hebben van de andere kerken en kerkelijke gemeenschappen met wie zij in gesprek zijn."

In dit licht hebben wij als bisdomleiding de intentie standpunten goed toe te lichten. Goede communicatie kan er echter niet altijd voor zorgen dat mensen de standpunten van de Kerk ook begrijpen, of er begrip voor hebben. Maar voor de voortgang van de oecumene en de opbouw van de Kerk kunnen vraagstukken niet uit de weg worden gegaan. Helderheid in standpunten (identiteit) biedt goede aanleiding tot verdieping van het onderlinge gesprek.

In de praktijk van ons bisdom worden verschillende mogelijkheden benut om de oecumene gestalte te geven: geloofsverdieping, gebed en eredienst, diaconie en getuigenis. Naast mogelijkheden zijn er momenteel ook nog grenzen. De eenheid onder de christenen groeit, maar er is ook nog verdeeldheid. Dit geldt ondermeer ten aanzien van de viering van de eucharistie. Naar katholiek inzicht is het gezamenlijk vieren van dit sacrament niet mogelijk zo lang er nog fundamentele verschillen in geloofsvragen bestaan en de banden van gemeenschap nog niet volledig zijn hersteld.

Deze visie van de Kerk vindt naast bijval ook onbegrip. Dat zijn momenten waarop de Kerk negatief in het nieuws kan komen. Mensen ervaren regels soms als een beperking van vrijheid. Dit is in de Kerk niet anders dan in het maatschappelijk verkeer. Echter, zowel in het maatschappelijk verkeer als in de Kerk zijn regels er niet om de regels. Het zorgvuldig respecteren van de richtlijnen met betrekking tot de oecumene is de aangewezen manier om het sacrament van de eucharistie naar waarde te schatten en om het zoeken naar eenheid te bevorderen en te verdiepen.

Wanneer wij in dit kader met het geloof voorop prioriteit blijven geven aan de oecumenische beweging, dan geven we gehoor aan de opdracht van de Heer om te bouwen aan eenheid. Hiervoor is het nodig dat in ons bisdom priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers met elkaar en met de gelovigen het geloof van de Kerk bewaren en blijven delen, en met andere christenen de dialoog blijven aangaan. In die lijn past ook de beleidsgang rond de viering in Breda: tijdig en zorgvuldig met elkaar in gesprek. En in die lijn staat ook deze brief.

Christenen hebben de opdracht van de Heer gekregen om één te zijn. In de oecumenische viering van Woord en Gebed aan het begin van de Vredesweek in de H. Laurentiuskerk werd door katholieken en protestanten de verbondenheid ervaren die zijn fundament heeft in het sacrament van het doopsel. Samen mogen wij zonder vrees de Heer dienen (Lc. 1, 74).

Met vriendelijke groeten,

+ J.H.J. van den Hende
Bisschop van Breda